

Yttrande från Europeiska regionkommittén om Grannskapet och omvärlden

(2019/C 86/16)

Huvudföredragande: Hans JANSSEN (NL-EPP), borgmästare, Oisterwijk**Referensdokument:** Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete

COM(2018) 460 final

Rådets beslut om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet om förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan ("ULT-beslutet")

COM(2018) 461 final

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett instrument för stöd inför anslutningen (IPA III)

COM(2018) 465 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete

Ändringsrekommendation 1

(COM(2018) 460 final) skäl 25

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Visserligen måste målen i fråga om demokrati och mänskliga rättigheter, inbegripet jämställdhet mellan könen och kvinnors egenmakt, i allt högre grad införlivas i alla instrument för finansiering av yttre åtgärder, men unionens bistånd inom ramen för denna förordning bör ha en särskild kompletterande och ny roll, eftersom det är övergripande till sin natur och inte är beroende av samtycke från de berörda tredjeländernas regeringar och offentliga myndigheter.	Visserligen måste målen i fråga om demokrati och mänskliga rättigheter, inbegripet jämställdhet mellan könen och kvinnors egenmakt, i allt högre grad införlivas i alla instrument för finansiering av yttre åtgärder, men unionens bistånd inom ramen för denna förordnings tematiska program för mänskliga rättigheter och demokrati, det civila samhällets organisationer samt lokala och regionala myndigheter bör ha en särskild kompletterande och ny roll, eftersom det är övergripande till sin natur och inte är beroende av samtycke från de berörda tredjeländernas regeringar och offentliga myndigheter.

Motivering

I detta utkast till yttrande förespråkas att lokala och regionala myndigheter bör ges ett särskilt, separat program med en öronmärkt budget i utvecklingssamarbetet samt tas i beaktande under hela programplaneringen som stödmottagare, vilket var fallet under den nuvarande fleråriga budgetramen, inom ramen för instrumentet för utvecklingssamarbete. Budgetposten för lokala myndigheter inom finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete förbrukades visserligen inte helt, men det drogs alltför lätt en slutsats om att detta hade att göra med otillräcklig kapacitet hos de lokala och regionala myndigheterna. Andra skäl, såsom de strikta kraven på samfinansiering och komplicerade ansökningsförfaranden kan ha varit viktigare. Oavsett vilket bör EU-institutionerna ge utrymme åt förbättringar, i stället för att välja att direkt avskaffa denna budgetpost.

Det är dessutom av avgörande betydelse att man fortsätter med/inrättar starka mekanismer för samordning mellan det civila samhället, de lokala myndigheterna och EU-institutionerna för att säkerställa att EU:s utvecklingspolitik genomförs och målen för hållbar utveckling uppnås. Därför bör det civila samhällets organisationer och de lokala och regionala myndigheterna nämnas i en mening i denna artikel.

Ändringsrekommendation 2

(COM(2018) 460 final) skäl 26

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det civila samhällets organisationer bör omfatta ett brett spektrum av aktörer med olika roller och mandat som inbegriper alla icke-statliga, icke-vinstdrivande strukturer, opartiska och fria från våld, genom vilka människor organiserar sig för att uppnå gemensamma mål och främja gemensamma värderingar, både politiska, kulturella, sociala och ekonomiska. De kan vara verksamma på lokal, nationell, regional eller internationell nivå, i städer eller på landsbygden, formellt eller informellt.	Det civila samhällets organisationer bör omfatta ett brett spektrum av aktörer med olika roller och mandat som inbegriper alla icke-statliga, icke-vinstdrivande strukturer, opartiska och fria från våld, genom vilka människor organiserar sig för att uppnå gemensamma mål och främja gemensamma värderingar, både politiska, kulturella, sociala och ekonomiska. De kan vara verksamma på lokal, nationell, regional eller internationell nivå, i städer eller på landsbygden, formellt eller informellt. <i>I linje med det europeiska samförståndet om utveckling spelar de lokala och regionala myndigheterna en viktig roll i genomförandet av målen för hållbar utveckling och i samordningen av lokala aktörer. I enlighet med Agenda 2030 har alla de 17 målen lokala komponenter och är kopplade till de lokala myndigheternas befogenheter, även beträffande genusfrågor och klimatförändringar.</i>

Motivering

I kommissionens förslag nämns inte vilken roll de lokala myndigheterna spelar i utformningen, genomförandet och övervakningen av målen för hållbar utveckling, trots att det i Agenda 2030 för hållbar utveckling uttryckligen anges att alla 17 målen för hållbar utveckling har lokala komponenter och hänger samman med de lokala och regionala myndigheternas dagliga arbete. I det nya europeiska samförståndet om utveckling från 2017 upprepas behovet av en **lokal utformning av målen för hållbar utveckling**. Detta står i konflikt med avsaknaden av särskilda medel för de lokala myndigheterna i de nya externa instrumenten, vilket är ännu ett skäl till att direkt återinföra budgetposten för lokala myndigheter.

Ändringsrekommendation 3

(COM(2018) 460 final) skäl 29

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det är viktigt att ytterligare intensifiera samarbetet om migration med partnerländerna, dra nytta av fördelarna med välhanterad laglig migration och effektivt ta itu med irreguljär migration. Ett sådant samarbete bör bidra till att säkerställa tillgång till internationellt skydd och att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration, förbättrad gränsförvaltningen och fortsätta ansträngningarna i kampen mot irreguljär migration, människohandel och smuggling av migranter samt samarbete om återvändande, återtagande och återanpassning i förekommande fall, på grundval av ömsesidig ansvarighet och full respekt för humanitära och människorättsliga skyldigheter. Därför bör tredjeländernas samarbete med unionen på detta område ingå som en integrerad del i de allmänna principerna i denna förordning. Det är viktigt med ökad samstämmighet mellan migrations- och utvecklingspolitiken för att garantera att utvecklingsbiståndet hjälper partnerländerna att hantera migrationen på ett effektivare sätt. Denna förordning bör bidra till ett samordnat, holistiskt och strukturerat förhållningssätt till migration och maximera synergieffekterna, samt tillämpa de påtryckningsmöjligheter som krävs.	Det är viktigt att ytterligare intensifiera samarbetet om migration med partnerländerna, i nära samarbete med deras lokala och regionala myndigheter, dra nytta av fördelarna med välhanterad laglig migration och effektivt ta itu med irreguljär migration. Ett sådant samarbete bör bidra till att säkerställa tillgång till internationellt skydd och att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration, särskilt när det handlar om utsatta personer som ensamkommande barn, förbättrad gränsförvaltningen och fortsätta ansträngningarna i kampen mot irreguljär migration, människohandel och smuggling av migranter samt samarbete om återvändande, återtagande och återanpassning i förekommande fall, på grundval av ömsesidig ansvarighet och full respekt för humanitära och människorättsliga skyldigheter, även med tanke på det eventuella antagandet av FN:s globala migrationspakt. Därför bör tredjeländernas samarbete med unionen på detta område ingå som en integrerad del i de allmänna principerna i denna förordning. Det är viktigt med ökad samstämmighet mellan migrations- och utvecklingspolitiken för att garantera att utvecklingsbiståndet hjälper partnerländerna att hantera migrationen på ett effektivare sätt. Denna förordning bör bidra till ett samordnat, holistiskt och strukturerat förhållningssätt till migration, på grundval av lokala behov och förhållanden, och maximera synergieffekterna, samt tillämpa de påtryckningsmöjligheter som krävs.

Motivering

Migrations- och utvecklingspolitik är tätt sammankopplade. Internationellt, nationellt, regionalt och lokalt samarbete är av avgörande betydelse för att kunna förverkliga en gemensam europeisk migrationspolitik. En strategi med flernivåstyrning är en förutsättning för att uppnå optimala resultat. Det är avgörande att EU:s myndigheter samt nationella och regionala myndigheter har ett nära samarbete med lokala och regionala myndigheter i transitländerna samt med det civila samhället, migrantsammanslutningar och lokala samhällen i värdländerna.

Ändringsrekommendation 4

(COM(2018) 460 final – Allmänna bestämmelser) Artikel 3.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I enlighet med punkt 1 är de särskilda målen för denna förordning följande:	I enlighet med punkt 1 är de särskilda målen för denna förordning följande:
a) Att stödja och främja dialog och samarbete med tredjeländer och regioner i grannskapsområdet, i Afrika söder om Sahara, i Asien och Stilla-havsområdet samt i Nord- och Sydamerika och Västindien.	a) Att stödja och främja dialog och samarbete med tredjeländer och regioner i grannskapsområdet, inklusive mellan enheter under den nationella nivån , i Afrika söder om Sahara, i Asien och Stilla-havsområdet samt i Nord- och Sydamerika och Västindien.
b) På global nivå: att befästa och stödja demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter, stödja det civila samhällets organisationer, främja stabilitet och fred och hantera andra globala utmaningar såsom migration och rörlighet.	b) På global nivå: att befästa och stödja demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och jämställdhet , stödja det civila samhällets organisationer och lokala och regionala myndigheter , främja stabilitet och fred och hantera andra globala utmaningar såsom migration och rörlighet.

Motivering

Stöd och samarbete på lokal och regional nivå med enheter från de länder som omfattas av grannskapspolitiken (särskilt det östliga partnerskapet), inriktat på och anpassat till lokala behov och omständigheter, kan i många fall leda till bättre och mer inkluderande resultat, som är mer påtagliga för medborgarna, än program med partnerländernas centrala myndigheter.

Ändringsrekommendation 5

(COM(2018) 460 final – Allmänna bestämmelser) Artikel 4.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
De tematiska programmen ska omfatta åtgärder kopplade till genomförandet av målen för hållbar utveckling på global nivå, inom följande områden:	De tematiska programmen ska omfatta åtgärder kopplade till genomförandet av målen för hållbar utveckling på global nivå, inom följande områden:
a) Mänskliga rättigheter och demokrati.	a) Mänskliga rättigheter och demokrati.
b) Det civila samhällets organisationer.	b) Det civila samhällets organisationer.
c) Stabilitet och fred.	c) Lokala och regionala myndigheter
d) Globala utmaningar.	d) Stabilitet och fred.
	e) Globala utmaningar.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
De tematiska programmen kan omfatta alla tredjeländer samt utomeuropeiska länder och territorier enligt definitionen i rådets beslut .../... (EU). I syfte att uppnå de mål som anges i artikel 3 ska de tematiska programmen utgå från de insatsområden som anges i bilaga III.	Alla tematiska program bör stödjas av öronmärkta budgetar. De tematiska programmen kan omfatta alla tredjeländer samt utomeuropeiska länder och territorier enligt definitionen i rådets beslut .../... (EU). I syfte att uppnå de mål som anges i artikel 3 ska de tematiska programmen utgå från de insatsområden som anges i bilaga III.

Motivering

Såsom nämns i ändringsrekommendation 1 förespråkas med eftertryck i detta utkast till yttrande att de lokala och regionala myndigheterna bör ges ett särskilt, separat program med en öronmärkt budget i utvecklingssamarbetet, samt tas i beaktande under hela programplaneringen som stödmottagare.

Ändringsrekommendation 6

(COM(2018) 460 final – Allmänna bestämmelser) Artikel 4.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Åtgärder inom ramen för denna förordning ska främst genomföras genom geografiska program.	Åtgärder inom ramen för denna förordning ska främst genomföras genom geografiska program. I tillämpliga fall ska de lokala och regionala myndigheterna i grannskapsländerna också betraktas som direkta stödmottagare i de geografiska programmen.

Motivering

EU:s stöd till och samarbete med de lokala och regionala myndigheterna i partnerländerna får inte påverkas negativt ekonomiskt eller organisatoriskt till följd av ökad flexibilitet i fördelningen av finansiella och andra resurser mellan de olika geografiska och tematiska programmen. Det är lämpligt att de geografiska programmen redan inriktas på lokala och regionala myndigheter som direkta stödmottagare i förväg.

Ändringsrekommendation 7

(COM(2018) 460 final – Allmänna bestämmelser) Artikel 6.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Den finansieringsram som avses i punkt 1 ska utgöras av följande:	Den finansieringsram som avses i punkt 1 ska utgöras av följande:
a) 68 000 miljoner EUR till de geografiska programmen: — Grannskapspolitiken: minst 22 000 miljoner EUR. — Afrika söder om Sahara: minst 32 000 miljoner EUR. — Asien och Stilla-havsområdet: 10 000 miljoner EUR. — Nord- och Sydamerika samt Västindien: 4 000 miljoner EUR.	a) 68 000 miljoner EUR till de geografiska programmen: — Grannskapspolitiken: minst 22 000 miljoner EUR. — Afrika söder om Sahara: minst 32 000 miljoner EUR. — Asien och Stilla-havsområdet: 10 000 miljoner EUR. — Nord- och Sydamerika samt Västindien: 4 000 miljoner EUR.
b) 7 000 miljoner EUR till de tematiska programmen: — Mänskliga rättigheter och demokrati: 1 500 miljoner EUR. — Det civila samhällets organisationer: 1 500 miljoner EUR. — Stabilitet och fred: 1 000 miljoner EUR. — Globala utmaningar: 3 000 miljoner EUR.	b) 7 500 miljoner EUR till de tematiska programmen: — Mänskliga rättigheter och demokrati: 1 500 miljoner EUR. — Det civila samhällets organisationer: 1 500 miljoner EUR. — Lokala och regionala myndigheter: 500 miljoner EUR — Stabilitet och fred: 1 000 miljoner EUR. — Globala utmaningar: 3 000 miljoner EUR.
c) 4 000 miljoner EUR för snabbinsatsåtgärder.	c) 4 000 miljoner EUR för snabbinsatsåtgärder.

Motivering

I linje med ovanstående ändringsrekommendationer är det mycket lämpligt att en proportionell del av den tillgängliga budgeten för de geografiska programmen anslås direkt till program med/för lokala och regionala myndigheter, såsom är fallet inom instrumentet för utvecklingssamarbete i den fleråriga budgetramen 2014–2020. Det föreslagna beloppet (500 miljoner euro) bygger på den nuvarande fördelningen av budgetposten för det civila samhällets organisationer och lokala myndigheter (66,16 % för det civila samhällets organisationer, 22,05 % för lokala myndigheter, 10,4 % för utbildning och information om utvecklingsfrågor och 1,39 % för stödåtgärder [perioden 2018–2020]) och måste naturligtvis beräknas noggrant, med beaktande av utnyttjandegraden för den nuvarande budgeten för lokala myndigheter, liksom många andra faktorer.

Ändringsrekommendation 8

(COM(2018) 460 final – Allmänna bestämmelser) Artikel 8.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Unionen ska sträva efter att genom dialog och samarbete med partnerländer och partnerregioner främja, utveckla och stödja de principer för demokrati, rättsstaten och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på vilka den är grundad.	Unionen ska sträva efter att genom dialog och samarbete med partnerländer och partnerregioner främja, utveckla och stödja de principer för demokrati på alla myndighetsnivåer , rättsstaten, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på vilka den är grundad.

Motivering

Demokrati på lokal och regional nivå bör inbegripas i de vägledande principerna, eftersom det är på den lokala och regionala nivån som medborgarna kan uppleva demokratin mest direkt. Jämställdhet bör läggas till de centrala principerna.

Ändringsrekommendation 9

(COM(2018) 460 final) artikel 11.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Programplaneringen av geografiska program ska resultera i en särskild och specialanpassad ram för samarbetet som baseras på: a) Parternas behov, som fastställs på grundval av specifika kriterier, med hänsyn till befolkning, fattigdom, orättvisor, mänsklig utveckling, ekonomisk och miljömässig sårbarhet samt staters och samhällens resiliens. b) Parternas förmåga att generera och få tillgång till ekonomiska resurser och deras absorptionsförmåga, c) Parternas åtaganden och resultat på grundval av kriterier såsom politiska reformer och ekonomisk och social utveckling. d) Den potentiella effekten av unionsstöd i partnerländer och partnerregioner. e) Parternas förmåga och engagemang för att främja gemensamma intressen och värderingar, och att stödja gemensamma mål och multilaterala allianser, liksom att arbeta vidare med unionens prioriteringar.	Programplaneringen av geografiska program ska resultera i en särskild och specialanpassad ram för samarbetet som baseras på: a) Parternas behov, som fastställs på grundval av specifika kriterier, med hänsyn till befolkning, fattigdom, orättvisor, mänsklig utveckling, ekonomisk och miljömässig sårbarhet samt staters och samhällens resiliens. b) Parternas förmåga att generera och få tillgång till ekonomiska resurser och deras absorptionsförmåga, c) Parternas åtaganden och resultat på grundval av kriterier såsom politiska reformer och ekonomisk och social utveckling och deras beredvillighet att samarbeta med sina lokala och regionala myndigheter i utarbetandet, genomförandet och övervakningen av programmen. d) Den potentiella effekten av unionsstöd i partnerländer och partnerregioner, bland annat i form av småskaliga projekt som också är tillgängliga för lokala och regionala enheter. e) Parternas förmåga och engagemang för att främja gemensamma intressen och värderingar, och att stödja gemensamma mål och multilaterala allianser, liksom att arbeta vidare med unionens prioriteringar.

Motivering

I den föreslagna artikel 11 anges redan att alla åtgärder i största möjliga utsträckning ska "grundas på en dialog mellan unionen, medlemsstaterna och de berörda partnerländerna, däribland nationella och lokala myndigheter", vilket är en bra utgångspunkt, men det förefaller viktigt att lägga till att principerna för programplaneringen även kraftigt ska uppmuntra samarbete med lokala och regionala myndigheter (och andra berörda parter) i utformningen, genomförandet och övervakningen av programmen (även mot bakgrund av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna). En uttrycklig hänvisning är särskilt viktig för arbete i länder där de lokala och regionala myndigheternas engagemang är begränsat eller obefintligt.

Det är dessutom av största vikt att medlen för programplanering finns tillgängliga för alla typer av och storlekar på lokala och regionala myndigheter, även på landsbygden och i mellanstora städer, eftersom de alla är verksamma inom samma territorier och måste samarbeta för att uppnå en hållbar (lokal) utveckling (såsom förklaras i EU:s territoriella strategi för lokal utveckling).

I linje med detta bör det nya instrumentet för grannskap, utveckling och internationellt samarbete även stimulera och finansiera småskaliga projekt (t.ex. på grundval av befintliga partnerskap mellan städer, andra lokala eller regionala partnerskap eller partnerskap mellan flera aktörer), vid sidan av megaprojekt, och ytterligare underlätta kapacitetsuppbyggnad för lokala och regionala myndigheter, så att alla typer av lokala och regionala myndigheter kan arbeta för hållbar utveckling.

Ändringsrekommendation 10

(COM(2018) 460 final – avdelning II, kapitel III) artikel 22.7

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Samarbetet mellan unionen och dess olika partner får ske i form av bland annat följande: [...] b) Åtgärder för administrativt samarbete, såsom partnersamverkan (twinning) mellan en medlemsstat och ett partnerlands eller partnerregions offentliga institutioner, lokala myndigheter, nationella offentliga organ eller privaträttsliga enheter som anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter samt samlarbetsåtgärder där experter från den offentliga sektorn sänds ut från medlemsstater och deras regionala eller lokala myndigheter.	Samarbetet mellan unionen och dess olika partner får ske i form av bland annat följande: [...] b) Åtgärder för administrativt samarbete, såsom partnersamverkan (twinning) mellan en medlemsstat och ett partnerlands eller partnerregions offentliga institutioner, lokala myndigheter, nationella offentliga organ eller privaträttsliga enheter som anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter samt samlarbetsåtgärder där experter från den offentliga sektorn sänds ut från medlemsstater och deras regionala eller lokala myndigheter, särskilt genom Taix-mekanismen och Sigma-programmet.

Motivering

En uttrycklig hänvisning till användningen av Taix och Sigma skulle bidra till att motivera användningen av mycket effektiva verktyg för tekniskt bistånd på alla administrativa nivåer.

Bilaga II: Samarbetsområden för de geografiska programmen

Ändringsrekommendation 11

(COM(2018) 460 final, bilaga II) A.1 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Stärka demokratin och de demokratiska processerna, styrningen och tillsynen, inbegripet transparenta och trovärdiga valprocesser.	Stärka demokratin och de demokratiska processerna, styrningen och tillsynen på nationell och subnationell nivå , inbegripet transparenta och trovärdiga valprocesser på dessa nivåer .

Motivering

I det europeiska samförståndet om utveckling, som EU och dess medlemsstater enades om 2017, uppmanas de regionala och lokala myndigheterna att utöva kontroll över och aktivt delta i beslutsprocessen (punkt 83).

Europeiska regionkommittén har deltagit i valobservatörsuppdrag på lokal och regional nivå, vilket bidrar till att stärka och höja kvaliteten på de demokratiska processerna.

Ändringsrekommendation 12

(COM(2018) 460 final, bilaga II) A.2 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Stödja lokala myndigheter att på lokal nivå förbättra tillhandahållandet av grundläggande tjänster och en rättvis tillgång till livsmedelstrygghet och tillgängliga, anständiga och prismässigt överkomliga bostäder samt att förbättra livskvaliteten, särskilt för dem som lever i informella bösättningar och slum.	Stödja lokala och regionala myndigheter att på sin nivå förbättra tillhandahållandet av grundläggande tjänster och en rättvis tillgång till livsmedelstrygghet och tillgängliga, anständiga och prismässigt överkomliga bostäder samt att förbättra livskvaliteten, särskilt för dem som lever i informella bösättningar och slum.

Motivering

I denna artikel föreslås det att man stöder lokala myndigheter för att förbättra tillhandahållandet av grundläggande tjänster på stadsnivå. Det är viktigt att klargöra att instrumentet för grannskap, utveckling och internationellt samarbete syftar till att arbeta med hela systemet av lokala myndigheter. Städerna är bara en av de former som förekommer i ett nationellt system för lokalt självstyre: utvecklingskraven i tredjeländer måste vara en nationell fråga och drivas lokalt på olika myndighets- och samhällsnivåer och av det civila samhället. Detta ligger också i linje med kommissionens territoriella strategi för lokal utveckling, där man understryker att lokala och regionala myndigheter ofta spelar en samordnande roll inom sina territorier och samråder och samarbetar med den privata sektorn, det civila samhällets organisationer samt universitet, kunskapsinstitutioner och andra myndighetsnivåer.

Bilaga III: Insatsområden för tematiska program

Ändringsrekommendation 13

(COM(2018) 460 final, bilaga III) Infoga en ny punkt 3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	3. INSATSOMRÅDEN FÖR LOKALA OCH REGIONALA MYNDIGHETER <i>Stärka de lokala och regionala myndigheternas roll som aktörer för utveckling genom:</i> a) <i>Ökade möjligheter för lokala och regionala myndigheter, särskilt genom internationella partnerskap mellan lokala och regionala myndigheter i EU och i partnerländerna, att genomföra Agenda 2030 med hjälp av en särskild finansieringsram i syfte att stärka deras styrningsförmåga och deras förmåga att delta i politisk dialog med nationella myndigheter, och stödja decentraliseringsprocesser.</i> b) <i>Främjande av decentraliserat samarbete för utveckling, i alla dess former.</i> c) <i>Ökad kapacitet hos det civila samhället och nätverk för lokala och regionala myndigheter i Europa och i syd, plattformar och allianser för att säkra en omfattande och fortsatt politisk dialog på utvecklingsområdet och främja en demokratisk samhällsstyrning, särskilt genom den territoriella strategin för lokal utveckling.</i> d) <i>Ökad samverkan med Europas medborgare om utvecklingsfrågor (informationskampanjer, utbyte av kunskaper, engagemang) framför allt i samband med åtgärder med anknytning till målen för hållbar utveckling, inbegripet i medlemsstaterna och i kandidatländer och potentiella kandidatländer.</i>

Motivering

Formerna för de lokala och regionala myndigheternas deltagande i de europeiska programmen bortom programplaneringsfasen måste klargöras, liksom hur de kommer att tillfrågas om de geografiska programmets prioriteringar. Genom att lägga till ett särskilt insatsområde för lokala och regionala myndigheter skulle det inte råda något tvivel om huruvida denna målgrupp/stödmottagare/dessa partner skulle uppmärksammas i tillräcklig utsträckning i genomförandet av politiken.

Mervärdet av decentraliserat samarbete (dvs. internationella partnerskap mellan lokala och regionala myndigheter) nämns inte uttryckligen i de olika förslagen avseende "Grannskapet och omvärlden". Decentraliserat samarbete har erkänts av EU-institutionerna och medlemsstaterna som ett verktyg för utveckling i det nya samförståndet om utveckling från 2017. Det är ett effektivt verktyg för att öka kapaciteten hos de lokala och regionala myndigheterna i EU:s partnerländer att utveckla planer och leverera tjänster och att höja kvaliteten på sina decentraliseringsreformer. Denna typ av internationellt samarbete har funnits i flera årtionden och omfattar många europeiska lokala och regionala myndigheter. Decentraliserat samarbete bör inte ses som partnerskap med en begränsad tematisk räckvidd (t.ex. vattenförsörjning, avfallshantering och stadsplanering), eftersom det finns potential för decentraliserat samarbete för att stärka den bredare styrningsramen. Det bör också finnas utrymme för sådan verksamhet i pelaren för de geografiska programmen.

Ändringsrekommendation 14

(COM(2018) 460 final, bilaga III) 4. Insatsområden för globala utmaningar

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
D. PARTNERSKAP 1. Stärka de lokala myndigheternas roll som aktörer för utveckling genom: a) <i>Ökad kapacitet hos det civila samhället och nätverk för lokala myndigheter i Europa och i syd, plattformar och allianser för att säkra en omfattande och fortsatt politisk dialog på utvecklingsområdet och främja en demokratisk samhällsstyrning, särskilt genom den territoriella strategin för lokal utveckling.</i> b) <i>Ökad samverkan med Europas medborgare om utvecklingsfrågor (informationskampanjer, utbyte av kunskaper, engagemang) framför allt i samband åtgärder med anknytning till målen för hållbar utveckling, inbegripet i unionen och i kandidatländer och potentiella kandidatländer.</i>	

Motivering

Eftersom ett särskilt insatsområde för lokala och regionala myndigheter läggs till i ändringsrekommendation 13, stryks lokala och regionala myndigheter från insatsområdet för globala utmaningar.

Förslaget IPA III

Ändringsrekommendation 15

(COM(2018) 465 final) artikel 6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	5. Kommissionen ska, i samarbete med medlemsstaterna, också vidta nödvändiga åtgärder för att se till att lokala och regionala myndigheter är delaktiga i arbetet med att identifiera de särskilda mål som eftersträvas genom stödet inom ramen för denna förordning.

Motivering

Eftersom IPA III kommer att ha som särskilt mål att stärka den offentliga förvaltningens effektivitet och främja strukturreformer och goda styrelseformer på alla nivåer, bör de regionala och lokala myndigheterna delta i den strategiska planeringen. Kommissionen uppmanas också att införa tillfälliga operativa metoder som möjliggör användning av Taixex och partnersamverkansinstrumenten för samarbete mellan lokala och regionala myndigheter i medlemsstater, kandidatländer och potentiella kandidatländer.

Ändringsrekommendation 16

(COM(2018) 465 final) artikel 9.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Upp till 3 % av finansieringsramen ska preliminärt tilldelas program för gränsöverskridande samarbete mellan de stödmottagare som förtecknas i bilaga I och medlemsstaterna, i enlighet med deras behov och prioriteringar.	Upp till 3 % av finansieringsramen ska preliminärt tilldelas program för gränsöverskridande samarbete mellan de stödmottagare som förtecknas i bilaga I och medlemsstaterna, i enlighet med deras behov och prioriteringar och inbegripet stöd för kapacitetssupplevering på lokal och regional nivå.

Motivering

Kapacitetssupplevering på lokal och regional nivå bör vara en av de prioriteringar som återspeglas i det finansiella anslaget.

Ändringsrekommendation 17

(COM(2018) 465 final) bilaga II

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	f) Främja lokal och regional styrning och stärka lokala och regionala myndigheters planeringskapacitet och administrativa kapacitet.

Motivering

Denna tematiska prioritering bör inte endast förekomma under stöd för gränsöverskridande samarbete.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER**EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT****Inledande kommentarer**

- Europeiska regionkommittén (ReK) noterar med intresse kommissionens förslag för den fleråriga budgetramen 2021–2027, inklusive förslagen under rubriken "Grannskapet och omvärlden", särskilt förslagen om det nya instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete samt förlängningen av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III).
- Kommittén välkomnar att förslaget till budget för Europeiska unionens yttre åtgärder ska ökas (upp till 123 miljarder euro, jämfört med 94,5 miljarder euro under perioden 2014–2020), vilket motsvarar cirka 10 % av den totala fleråriga budgetramen (enligt förslag). Vi anser att detta behövs omedelbart med tanke på de globala utmaningarna och understryker behovet av att betrakta denna föreslagna ökning som ett minimum i de nuvarande förhandlingarna om den fleråriga budgetramen.
- ReK uppskattar kommissionens ambition att göra EU:s yttre åtgärder mer samstämmiga, konsekventa och flexibla, med tanke på de globala utmaningarna såsom klimatförändringar, omfattande urbanisering och social och ekonomisk turbulens, som alla kräver mångfacetterade och komplexa lösningar eller strategier.
- Kommittén välkomnar den planerade effektiviseringen genom sammanslagningen av flera instrument för yttre åtgärder i det föreslagna instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete i syfte att uppnå målen för hållbar utveckling och bygga upp resiliens, i linje med ReK:s yttrande 2017/03666, men noterar att allt kommer att bero på genomförandet av de nuvarande förslagen – det bör alltid undvikas att klyftan mellan politik och genomförande vidgas (dvs. att villkoren inte ändras så att de också blir mer flexibla).

5. Vi noterar att de lokala och regionala myndigheterna inbegrips i pelaren för globala utmaningar i det föreslagna instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete och att de också förekommer i den "regionala" delen av den geografiska pelaren. Vi skulle vilja få garantier från övriga EU-institutioner om att de lokala och regionala myndigheterna lätt kan få tillgång till dessa program och budgetar.

6. ReK instämmer i att främjandet av investeringar för att skapa arbetstillfällen och stärkandet av den privata sektorns roll är avgörande för utveckling, och välkomnar därför meddelandet om en ny allians mellan Afrika och Europa för hållbara investeringar och arbetstillfällen: Nästa steg i vårt partnerskap för investeringar och arbetstillfällen, som syftar till att stödja skapandet av 10 miljoner arbetstillfällen i Afrika.

7. ReK insisterar på att utvecklingen på gräsrotsnivå kommer att främjas genom att man involverar lokala och regionala förvaltningsnivåer i tredjeländer och öronmärker specifika medel för dem, vilket kommer att hjälpa EU att uppnå sina mål.

8. ReK välkomnar förlängningen av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III), som är ett relevant och ändamålsenligt instrument, och uppskattar att IPA III ska ha som särskilda mål att stärka den offentliga förvaltningens effektivitet och främja strukturreformer och goda styrelseformer på alla nivåer samt stödja territoriellt och gränsöverskridande samarbete.

Problem och möjligheter

9. Kommittén ser att integrationen av flera instrument för yttre åtgärder i ett instrument för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete innebär både utmaningar och möjligheter, och betonar att detta instrument bör fortsätta att tjäna de långsiktiga utvecklingsmål som tidigare eftersträvades genom EUF.

10. ReK hyser farhågor om att det kan bli svårare eller mindre uppenbart, i och med att anslagen till yttre åtgärder i allt högre grad tilldelas utifrån geografiska kriterier, för de lokala och regionala myndigheterna att få tillgång till finansiering, beroende på de särskilda landsstrategierna, som för närvarande är okända. Kommittén uttrycker oro över att ett ökat beroende av landsstyrda strategier och landsstyrd programplanering, på grundval av centrala prioriteringar och strategiska infrastrukturinvesteringar, kommer att leda till ett ökat fokus på stödmottagare på nationell nivå, och eventuellt till att flerpartsbeslutsfattande och deltagande får mindre uppmärksamhet i alla etapper av programplaneringen.

11. Vi framhåller betydelsen av att de lokala och regionala myndigheterna deltar i utarbetandet av strategier och programplanering samt i genomförandet av programplaneringen, och av de övervaknings- och utvärderingsramar som håller på att utvecklas på lokal nivå. Detta skulle säkerställa att stödet inriktas på behoven hos de sökande, bl.a. på lokal och regional nivå. Resultatbaserad anslagstilldelning bör ta hänsyn till framstegen mot decentraliseringsreformer och lokal demokrati/god samhällsstyrning på alla nivåer.

12. Kommittén är besviken över förslaget att i nästa fleråriga budgetram upphöra med den öronmärkta budgetpost för lokala myndigheter som finns inom instrumentet för utvecklingssamarbete och efterlyser större insyn i resonemanget bakom avskaffandet av denna öronmärkta budget trots de många goda erfarenheterna av bidragen/programmen för lokala myndigheter. Vi efterlyser ett återinförande av denna öronmärkta budget.

13. ReK framhåller att man alltför lätt drog slutsatsen att det faktum att budgetposten för lokala myndigheter inom det nuvarande finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete inte förbrukades helt hade att göra med otillräcklig kapacitet hos de lokala och regionala myndigheterna. Andra skäl, såsom de strikta kraven på samfinansiering och de komplicerade ansökningsförfarandena, skulle kunna ha varit mer betydelsefulla. Vi uppmanar EU-institutionerna att ge utrymme för förbättring när det gäller denna budgetposts tillgänglighet, i stället för att välja att direkt avskaffa den.

14. Kommittén är öppen för att dela de olika (goda och dåliga) erfarenheter som dess ledamöter har av den nuvarande budgetposten för lokala myndigheter med övriga EU-institutioner under de kommande månaderna.

15. ReK är redo att underlätta dialog och samarbete med lokala och regionala myndigheter i utvidgnings- och grannskapsländerna genom befintliga organ och plattformar (Arlem, Corleap, gemensamma rådgivande kommittéer och arbetsgrupper samt Europeiska kommissionens strategiska partnerskap med sammanslutningar av lokala och regionala myndigheter, däribland CEMR-Plattform) och därmed bidra till uppnåendet av målen i förordningarna om instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete och instrumentet för stöd inför anslutningen. Kommittén understryker att peer-to-peer-åtgärder och peer-to-peer-program mellan lokala och regionala myndigheter i och utanför EU, såsom Nicosiainitiativet för kapacitetsuppbyggnad i libyska kommuner, visar i vilken utsträckning samarbete mellan lokala och regionala myndigheter kan främja stabilitet och välbefinnande i vårt grannskap.

16. ReK uppmanar EU:s institutioner att, oavsett utfallet, fortsätta göra medel tillgängliga för lokala och regionala myndigheter av alla typer och storlekar, även på landsbygden och i mellanstora städer, som centrum för hållbar och inkluderande tillväxt och innovation, och därmed tillämpa EU:s territoriella strategi för lokal utveckling.

17. Kommittén efterlyser att det nya instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete även ska stimulera och finansiera småskaliga projekt (t.ex. på grundval av befintliga partnerskap mellan städer eller andra lokala eller regionala partnerskap eller partnerskap med flera aktörer) och att det ytterligare ska underlätta en förstärkning av de lokala och regionala myndigheternas kapacitet så att de kan fungera bättre i sin roll som samordnare för territoriell utveckling och när det gäller att stärka kopplingarna mellan stad och landsbygd.

18. Vi uppmanar EU-lagstiftarna att anpassa de föreslagna instrumenten (dvs. instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete och IPA III) för att ytterligare öka det strategiska stödet till de lokala och regionala myndigheterna och demokratin på regional och lokal nivå. Ökat stöd till lokal demokrati skulle öka synligheten för EU:s åtgärder genom att föra reformprocessen närmare medborgarna och ytterligare integrera egenansvaret för reformprocessen i partnerländerna.

19. ReK konstaterar att ytterligare ett skäl till att konsekvent stödja och stärka lokala och regionala myndigheter är att 65 % av målen för hållbar utveckling inte kan uppnås utan de lokala och regionala myndigheternas aktiva deltagande.

20. Kommittén understryker att decentraliserat samarbete för utveckling (i alla dess former) är ett viktigt instrument i detta hänseende, vilket erkänns av EU-institutionerna och medlemsstaterna i EU:s samförstånd om utveckling. Vi efterlyser att denna roll och detta verktyg ska beaktas på ett tydligare sätt i instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete.

21. ReK efterlyser att politiska mål som är specifika för samarbetet mellan EU och grannskapsländerna bör eftersträvas och uppnås, trots sammanslagningen av de tidigare separata instrumenten. I synnerhet får EU:s stöd till och samarbete med de lokala och regionala myndigheterna i partnerländerna inte påverkas negativt ekonomiskt eller organisatoriskt till följd av ökad flexibilitet i fördelningen av ekonomiska och andra resurser mellan de olika geografiska och tematiska programmen.

22. Kommittén är besviken över att Taiex-, partnersamverkans- och Sigmaverksamheten främst har använts till förmån för mottagarländernas centrala förvaltning, medan alla kapitel i regelverket har ett (in)direkt samband med (befogenheterna hos) de lokala och regionala myndigheterna, som, tack vare sina direkta förbindelser med allmänheten, har mycket goda förutsättningar att effektivt kommunicera fördelarna med att ansluta sig till EU och de fördelar och garantier som EU ger hela befolkningen, särskilt i länder som tar emot stöd från IPA III. Vi välkomnar den uttryckliga hänvisningen i förordningen om instrumentet för grannskap, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete till användningen av partnersamverkan på både central och lokal och regional nivå, men förväntar oss att andra verktyg som Taiex och Sigma också utnyttjas på samma nivåer.

Förslag och rekommendationer

23. Kommissionen uppmanas att i samtliga fall säkerställa att de relevanta aktörerna, bland annat lokala och regionala myndigheter, hörs i vederbörlig ordning och i god tid får tillgång till relevant information så att de kan spela en meningsfull roll vid utformningen, genomförandet och den därmed sammanhängande övervakningen av programmen.

24. Kommittén förespråkar med eftertryck att de lokala och regionala myndigheterna ges ett särskilt, separat program med en öronmärkt budget i utvecklingssamarbetet samt att de tas i beaktande under hela programplaneringen som stödmottagare.

25. Vi uppmanar EU-institutionerna att säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna är tillräckligt utrustade för att kunna ge målen för hållbar utveckling en lokal utformning, och att uttryckligen nämna denna agenda i förordningarna om inrättande av instrumenten. Det skulle dessutom hjälpa om betydelsen av denna agenda återspeglades i specifikationerna för den kommande budgeten.

26. Kommissionen uppmanas att införa tillfälliga operativa metoder som möjliggör användning av Taiex- och partnersamverkansinstrumenten för samarbete mellan lokala och regionala myndigheter i medlemsstaterna och partnerländerna.

27. ReK välkomnar kommissionens initiativ att genomföra en utvärdering av EU:s stöd till lokala myndigheter i utvidgnings- och grannskapsregionerna under 2010–2018 och rekommenderar att erfarenheterna från regionala program/projekt till stöd för lokala myndigheter, såsom programmet för kommunal förvaltning, Borgmästare för ekonomisk tillväxt och Borgmästaravtalet öst, används för att utveckla liknande stöd för lokala och regionala myndigheter i övriga regioner.

28. Kommittén välkomnar att "Främjande av lokal och regional styrning och förbättring av lokala och regionala myndigheters planering och administrativa kapacitet" är en tematisk prioritering för stöd för gränsöverskridande samarbete (bilaga III) och efterlyser att samma tematiska prioritering inkluderas i bilaga II till förordningen om IPA III.

Bryssel den 6 december 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*
